

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра історії та документознавства

УЗГОДЖЕНО

Декан АКФ

Микола КУЛИК

« 8 » 05 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

« 09 » 05 2023 р.



Система менеджменту якості
РОБОЧА ПРОГРАМА
 навчальної дисципліни
«Історія української державності та культури»

Галузь знань: 14 «Електрична інженерія»

Спеціальність: 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»

Освітньо-професійна програма: «Енергетичний менеджмент»

Освітньо-професійна програма: «Електротехнічні системи електроспоживання»

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	2	90/3	17	17	-	56	-	-	Екзамен 2с
Заочна	2, 3	90/3	6	4	-	80	1 к-3с	-	Екзамен 3с

Індекс: НБ – 1- 141- 1/21-1.1

Індекс: НБ –1- 141- 2/21-1.1

Індекс: НБ – 1- 141- 2з/21-1.1



Робочу програму навчальної дисципліни «Історія української державності та культури» розроблено на основі освітньо-професійних програм «Енергетичний менеджмент», «Електротехнічні системи електроспоживання» навчальних та робочих навчальних планів НБ(РБ) – 1- 141- 1/21, НБ (РБ)– 1- 141- 2/21, НБ (РБ) – 1- 141- 2з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» та відповідних нормативних документів.

Робочу навчальну програму розробив:
доцент кафедри історії
та документознавства

Олег ЗАХАРЧУК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри історії та документознавства, протокол № 3 від 07.03.2023 р.

Завідувач кафедри

Ірина ТЮРМЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри зі спеціальності 141 «Енергетична електротехніка та електромеханіка» освітньо-професійної програми «Енергетичний менеджмент» – кафедри автоматизації та енергоменеджменту, протокол № __ від «__» __ 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Енергетичний менеджмент»

Микола КРАВЧУК

Завідувач кафедри

Віктор ЗАХАРЧЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри зі спеціальності 141 «Енергетична електротехніка та електромеханіка» освітньо-професійної програми «Електротехнічні системи електроспоживання» – кафедри комп'ютерних систем та технологій, протокол № 4 від «10» 04 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Електротехнічні системи електроспоживання»

Сергій ЕГОРОВ

Завідувач кафедри

Володимир КВАСНИКОВ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № 5 від «04» 05 2023 р.

Голова НМРР

Анжеліка КОКАРОВА

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік


Врахований примірник



ЗМІСТ

сторінка

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	4
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	8
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	9
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	10

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української державності та культури»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.09-01-2023
		стор. 4 з 12	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни, денної та заочної форми навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця. Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, оскільки є однією з головних складових гуманітарної загальноосвітньої підготовки фахівців із вищою освітою.

Метою викладання дисципліни – є висвітлення особливостей боротьби за українську державність на різних етапах історичного та політичного розвитку суспільства. У безпосередньому зв'язку з цим розглядається культурно-історичний процес українського народу з найдавніших часів до сьогодення.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомити з основними етапами формування української державності та культури;
- висвітлити досвід національного державотворення, традиції української державності, значення боротьби за відродження української культури;
- ознайомити студентів з досягненнями вітчизняної та зарубіжної історіографії в питаннях виникнення української держави, формах боротьби за її існування, причини втрат та здобутки на шляху до її незалежності;
- висвітлювати роль української культури як складової європейського історико-культурного розвитку;
- показати важливість національної держави в умовах сучасного міжнародного життя.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Для освітньо-професійної програми «Енергетичний менеджмент»

ПР13. Розуміти значення традиційної та відновлюваної енергетики для успішного економічного розвитку країни.

Для освітньо-професійної програми «Електротехнічні системи електроспоживання»

ПРН 14. Розуміти принципи європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

Для освітньо-професійної програми «Енергетичний менеджмент»

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК8. Здатність працювати автономно.
- ЗК9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільст-



ва, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК12. Здатність планувати та управляти часом.

Для освітньо-професійної програми «Електротехнічні системи електроспоживання»

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення.

ЗК 5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 7 Здатність працювати як в команді так і автономно

ЗК 8 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 9 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та ц розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна «Історія української державності та культури» базується на знаннях таких дисциплін, як «Основи авіації (вступ до спеціальності)», «Ділова українська мова» та є базою для вивчення навчальних дисциплін: «Філософія», «Людський чинник».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «Розвиток української державності та культури від найдавніших часів до сьогодення», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до модуля

Модуль 1. «Розвиток української державності та культури від найдавніших часів до сьогодення»

Інтегровані вимоги модуля №1:

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- історію давніх державних утворень на теренах України;
- основні етапи розбудови державності у східних слов'ян (IX – XIII ст.);
- політичний та культурний розвиток українських земель у складі Литви та Польщі;
- формування Б. Хмельницьким козацької держави, розвиток і занепад української автономії (кінець XVII – протягом XVIII ст.);
- зміни адміністративно-територіального устрою в українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій, ідеї української державної автономії в Наддніпрянщині, розвиток української культури доби національного відродження.
- державну ідею в програмах українських політичних партій на початку XX ст. та розвиток української культури у зазначений період;
- відновлення української державності та розвиток вітчизняної культури (1917 – 1921 рр.);



- процес входження УСРР до складу СРСР, ідеї відновлення державності в програмах та діяльності українських партій і організацій на еміграції, розвиток культури Радянської України та західноукраїнських земель у 1920–1930 рр.
- українське питання напередодні та на початку Другої світової війни та нацистський окупаційний режим на території України;
- розвиток української культури в роки Другої світової війни
- особливості політичного та культурного розвитку УСРС (1945–1991 рр.);
- Політичні процеси в незалежній Україні (1991 – до сьогодні).

Вміти:

- самостійно висвітлювати основні етапи української державності та визначати характерні їх особливості;
- самостійно висвітлювати політичний і культурний розвиток Русі у IX – XIII ст.;
- самостійно аналізувати політичний і культурний розвиток українських земель у складі ВКЛ та Речі Посполитої;
- самостійно аналізувати причини Хмельниччини та Руїни української державності (друга половина XVII ст.);
- самостійно висвітлювати особливості розвитку вітчизняної культури в другій половині ХУІІ–ХУІІІ ст.
- самостійно аналізувати вплив ідей Французької революції кінця ХVІІІ ст. на пробудження національних рухів;
- самостійно аналізувати «українське питання» в політиці російської та австрійської імперської влад у ХІХ ст.;
- самостійно висвітлювати вплив українського національно-культурного відродження на розвиток освіти, літератури і науки на теренах Російської та Австро-Угорської імперій;
- самостійно аналізувати розвиток української культури (1917–1920 рр.);
- самостійно характеризувати політичні режими в українських землях (1921–1939 рр.);
- самостійно аналізувати боротьбу руху Опору за українську державу в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.);
- самостійно висвітлювати адміністративно-територіальні зміни в УРСР після другої Світової війни, причини приєднання Кримської області до складу УРСР, державницьку програму дисидентського руху та причини розпаду СРСР.
- самостійно аналізувати культурні процеси за доби незалежної України (1991 – до сьогодні).

Тема 1. «Становлення українського етносу та початки державності в українських землях. Вступ. Предмет, мета, завдання, джерела та література навчальної дисципліни. Етапи становлення української державності. Давні державні утворення на території України.

Тема 2. Формування державності в українських землях (IV–40-і роки XIV ст.). Перші східнослов'янські протодержавні утворення. Походження назви «Русь» та історіографічного терміну «Київська Русь». Основні етапи розбудови державності у східних слов'ян (IX–XIII ст.). Місце та роль Християнської церкви в політичному та суспільному житті. Галицько-Волинське князівство – Королівство Руське (1199–1349 рр.).

Культура Русі. Поява писемності. Освіта. Наукові знання. Літописання. Право та законодавство. Мистецтво. Іконопис.

Тема 3. Українські землі у складі ВКЛ та Речі Посполитої (XIV – XVI ст.). Приєднання до Литовської держави Волині, Чернігово-Сіверщини, Поділля, Київщини і Переяславщини. Політика великих литовських князів в українських землях. Кревська та Городельська унії. Ліквідація удільних князівств на теренах українських земель. Встановлення влади Московії над Чернігово-Сіверською землею. Зростання впливу Польщі на Литву. Люблінська унія та її наслідки для українських земель.



Культура ранньомодерної України. Європейський Ренесанс та його вплив на розвиток української культури у XIV–XVI ст. Розвиток освіти і науки. Полемічна література як елемент української ренесансної культури. Розвиток друкарства.

Тема 4. Утворення та розвиток козацької держави в середині XVII ст. Причини козацької революції. Початок Хмельниччини. Зборівський договір та започаткування української козацької держави. Формування Б. Хмельницьким козацької держави. Запровадження полково-сотенного адміністративного устрою. Початок Руїни української державності. Гадяцький трактат. Московська експансія та її наслідки. Чуднівська угода. Початок розколу Гетьманщини. Чорна рада і поділ де-юре України. Наслідки Андрусівської угоди для української державності. Спроби об'єднання Правобережжя та Лівобережжя в другій половині XVII ст.

Тема 5. Українська державність в останній чверті XVII – XVIII ст. «Трактат про Вічний мир» 1686 р. та територіальний поділ Гетьманщини. Державна політика І. Мазепи. Плани відновлення української державності Г. Орлика, Д. Апостола та К. Розумовського. Наступ Росії на українську автономію та остаточна її ліквідація в Гетьманщині і Слобожанщині. Приєднання Південної України та Криму до Російської імперії. Зміни в адміністративно-територіальному та політичному становищі Правобережжя та західноукраїнських земель.

Українська культура періоду бароко. Розвиток освіти, науки, літератури, музики, архітектури та образотворчого мистецтва.

Тема 6. «Національне відродження» та ідеї української державності в XIX ст. Вплив Французької революції кінця XVIII ст. (принцип суверенітету нації) та ідей німецького романтизму на пробудження національних рухів. Зміни адміністративно-територіального устрою в українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Українські землі в польських та французьких проектах за доби наполеонівських війн. Ідеї української державної автономії в Наддніпрянщині. Ідеї федералізму та самостійності в Товаристві об'єднаних слов'ян та Кирило-Мефодіївському братстві. Державницькі концепції народовців, М. Драгоманова та І. Франка.

Українська культура доби національного відродження. Романтизм та реалізм. Розвиток освіти, науки, літератури, театру, музики, архітектури та образотворчого мистецтва.

Тема 7. Проблеми української державності в політиці Російської та Австро-Угорської імперій і українських політичних партій (кінець XIX ст. – 1917 рр.). «Українське питання» в політиці російської та австрійської імперської влад. Українська державність в програмах та діяльності загальноросійських та українських політичних партій на початку XX ст. Українська політична думка Наддніпрянщини: між автономією та самостійністю. Національно-державна ідея в західноукраїнських землях. Погляди на українську державність напередодні та в роки Першої світової війни (1914–1918 рр.).

Розвиток української культури на початку XX ст. Освіта. Наука і техніка. Виникнення української преси. Розвиток літератури, мистецтва, живопису, архітектури та музичного мистецтва.

Тема 8. Відновлення української державності (1917–1921 рр.). Українська державність за доби Центральної Ради: від самовизначення до незалежності. Українська Держава П. Скоропадського: спроба створення альтернативи УНР. Боротьба за державність на західноукраїнських землях (ЗУНР). Акт злуки УНР та ЗУНР. Директорія УНР: здобутки та прораханки в державній політиці. Встановлення радянської державності в Україні.

Розвиток української культури. Культурно-освітня робота, наука, літературний процес та мистецтво за доби УНР, Української Держави та Директорії УНР.

Тема 9. Політичні режими в українських землях (1921–1939 рр.). Процес входження УСРР до складу СРСР. Політика більшовицької влади щодо УРСР. Ідеї відновлення державності в програмах та діяльності українських партій та організацій на еміграції.

Розвиток культури Радянської України. Політика українізації: Розвиток освіти, науки, техніки, літератури та мистецтва.



Культурний стан західноукраїнських земель у 1920–1930 рр.

Тема 10. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Українське питання у європейській міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни. Включення до складу УРСР території Західної України, Бессарабії та Північної Буковини до складу УРСР. Радянсько-німецький договір про дружбу і кордони. Встановлення німецької окупаційної влади на території Холмщини, Підляшшя, Лемківщини. Напад Німеччини на СРСР. Окупаційний режим нацистської Німеччини та її союзників на території України. Рух опору в боротьбі за українську державність. Визволення території України та відновлення радянської державно-політичної системи.

Тема 11. Особливості політичного та культурного розвитку УРСР (1945–1991 рр.). Адміністративно-територіальні зміни. Боротьба за українську державність на західноукраїнських землях. Приєднання Кримської області до складу УРСР: мотиви і правова основа. Хрущовська «відлига». Спроби лібералізації політичного режиму.

УРСР в умовах наростання кризи радянської системи (1964–1991 рр.). Дисидентський рух в Україні та його державницька програма. Спроба подолання суспільно-політичної кризи. Новий курс КПРС на перебудову. Національно-демократичні сили в боротьбі за утвердження державної незалежності республіки. Декларація про державний суверенітет України. Союзний договір і Україна. Проголошення незалежності України. Розпад СРСР. Угода про співдружність незалежних держав (СНД).

Культурне життя. Радянські ідеологічні кампанії та особливості їх проведення в УРСР (середина 40-х – початок 50-х рр.). Творчість шестидесятників та їх внесок у демократизацію національної культури. Освіта, наука, техніка, література та мистецтво. Розвиток національно-демократичного руху наприкінці 80-х років та його вплив на розвиток національної культури.

Тема 12. Україна – незалежна держава (1991р. – до сьогодні). Розбудова незалежної Української держави. Створення правової бази розвитку України як демократичної держави. Реорганізація органів державної влади. Формування атрибутів державності. Проблема унітаризму і федерації в Україні. Автономна Республіка Крим. Російська політика щодо Криму. Суспільно-політичні рухи та громадські організації. Конституція 1996 р. Вибори Верховної Ради та У Президента України. «Революція Гідності». Президентські вибори 2014 р., 2019 р. Конституювання помісної церкви (ПЦУ). Освіта, наука, техніка. Реформи в галузі освіти 90-х років. Гуманізація системи освіти і виховання. Поява недержавних навчальних закладів: ліцеїв, гімназій, університетів. Наука. Діяльність АН України. Розвиток космонавтики. Політ в космос першого космонавта-дослідника незалежної України Л. Каденюка в складі екіпажа американського космічного корабля «Колумбія» місії STS – 87 (листопад 1997 р.). Розвиток літератури, театрального та музичного мистецтва. Роль та місце української культури в системі цінностей світової культури: ретроспектива і сучасність.

Тема 13. Європейський вимір українського простору. Україна в сучасному світі. Світове визнання України. Формування концепції зовнішньої політики України. Діяльність України в міжнародних організаціях. Договори з державами СНД і країнами світу. Набуття Україною без'ядерного статусу. Зовнішньополітичні акції України щодо зміцнення миру і співробітництва, припинення воєнних конфліктів. Вступ до Ради Європи. Участь України у миротворчих заходах ООН, у програмі «Партнерство заради миру». Україна у складі СОТ. Агресія Росії проти України. Анексія Криму. Антитерористична операція. Операція Об'єднаних сил. Угода про асоціацію з Європейським Союзом. Участь України у вирішенні глобальних проблем світового товариства.

Російсько-українська війна на сучасному етапі (2014 р. – до сьогодні). Сучасна фальсифікація російською пропагандою української історії. Анексія Криму. Антитерористична операція. Операція Об'єднаних сил. Окупація РФ частин Луганської та Донецької областей: політика окупаційної влади на захоплених територіях (2014–2022 рр.). Боротьба українського народу проти російської агресії (22.02.2022 – до сьогодні).



2.3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма Навчання				Заочна форма Навчання			
		Усього	Лекції	Практ. Заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. Заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Розвиток української державності та культури від найдавніших часів до сьогодення»									
1.1	Історія української державності та культури як навчальна дисципліна. Становлення українського етносу та початки державності в українських землях.	2 семестр				2 семестр			
		8	2	2	4	6	2	-	4
1.2	Формування державності в українських землях (IV – 40-і роки XIV ст.)	6	-	2	4	3	-2	-	3
1.3	Українські землі у складі ВКЛ та Речі Посполитої (XIV – XVI ст.)	6	2	-	4	3	-2	-	3
1.4	Утворення та розвиток козацької держави в середині XVII ст.	6	-2		4	3	-2	-	3
1.5	Українська державність в останній чверті XVII – XVIII ст.	6		-2	4	6	2	-	4
1.6	Національне відродження та ідеї української державності в XIX ст.	8	2	2	4	6	2	-	4
1.7	Проблеми української державності в політиці Російської та Австро-Угорської імперій і українських політичних партій (кінець XIX ст. – 1917 рр.).	6		-2	4	3	-	-	3
						30	6	-	24
1.8	Відновлення української державності 1917–1921 рр.	6	-	2	4	3 семестр			
						10	-	2	8
1.9	Політичні режими в українських землях (1921–1939 рр.)	6	2	-	4	8	-	-	8
1.10	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	4	-	2	2	10	-	2	8
1.11	Особливості політичного та культурного розвитку УРСР (1945–1964 рр.)	4	2	-	2	6	-	-	6
1.12	УРСР в умовах наростання кризи радянської системи (1964–1991 рр.)	8	2	2	6	6	-	-	6
1.13	Україна – незалежна держава (1991р. – до сьогодення)	8	-	2	6	6	-	-	6
1.14	Європейський вимір українського простору	3	1	-	2	6	-	-	6
1.15	Виконання контрольної (домашньої) роботи	-	-	-	-	8	-	-	8
1.16	Модульна контрольна робота №1	3	-	1	2	-	-	-	-
Усього за модулем №1		90	17	17	56	90	6	4	80
Усього за навчальною дисципліною		90	17	17	56	90	6	4	80



2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу.

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у третьому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмій студента при вивченні дисципліни.

Теми рефератів та завдання для виконання практичної частини контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної складає 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

– інформаційно-рецептивний (лекція, розповідь, робота з підручником, демонстрація, пояснення);

– метод проблемного викладу;

– репродуктивний метод;

– дослідницький метод;

– індуктивний;

– дедуктивний;

– творчий метод;

– практичні методи (усні і письмові тренувальні вправи);

– пояснювально-ілюстративний метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, роботі з навчальною літературою та джерелами, роботі в малих групах, в проведенні навчальних, наукових та професійно зорієнтованих семінарах-дискусіях, презентаціях.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Аркуша О.Г., Кондратюк К.К., Мудрий М.М., Сухий О. М. Час народів. Історія України XIX століття : навч. посіб. / за заг. ред. М.М. Мудрого. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 408 с.

3.2.2. Войтович Л. Княжа доба на Русі (837–1492). Т. I: Становлення імперії Русь (837–1054). Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2021. 590 с.

3.2.3. Бойко О.Д. Історія України: Посіб. для студ. вузів. К.: Академвидав, 2021. 720 с.

3.2.4. Гирич І. Українські інтелектуали і політична окремішність (середина XIX – початок XX ст.). Київ : «Українські пропілеї», 2020. 452 с.


3.2.5. Дорошко М. Неоголошена війна Росії проти України у XX–на початку XXI ст.: причини і наслідки. Київ : Нікка-Центр, 2018. 192 с.

3.2.6. Історія цивілізації України / Н.С. Абашина та ін.; упоряд. М.Ю. Відейко. Харків: Фоліо, 2021. Т. 1 Від кіммерійців до Русі (X ст. до н.е.–IX ст.). 586 с.

3.2.7. Історія цивілізації України / О.Б. Бубенок, А.М. Домановський, О.Д. Дядечко та ін.; упоряд. О.Є. Черненко. Харків : Фоліо, 2021. Т. 2. Від Русі до Галицького князівства (900 – 1256). 590 с.

3.2.8. Україна й українці в постімперську добу (1917–1939 рр.). Київ : Академперіодика, 2021. 620 с.

3.2.9. Шандра В., Аркуша О. Україна в XIX столітті: доба модернізації / Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. Київ: Академперіодика, 2022. 706 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української державності та культури»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 12.01.09-01-2023
		стор. 11 з 12	

3.2.10. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-ге вид., перероб. та розшир. Київ : Критика, 2005. 584 с.

Допоміжна література

3.2.11. Енциклопедія історії України. К.: Наукова думка, 2003–2021. Т. 1–12

3.2.12. Історія української культури у п'яти томах. / Гол. ред. Б. Патон. К.: Наукова думка, 2001–2013. Т. 1–5.

3.2.13. Історія української авіації в особах: [навч. посіб. для вищ. навч.]. / Гребенніков В., Бем Н., Тюрменко І. та ін.]; за ред. В. Гребеннікова. К.: НАУ, 2013. 328 с.

3.2.14. Історія української державності та культури: практикум / уклад. Л.В. Божук, В.М. Гребенніков, О.М. Захарчук [та ін.]. К.: НАУ, 2021. 80 с.

3.2.15. Культурологія: теорія та історія культури / навч. посіб. / за ред. І. Тюрменко. – 3-є вид., перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2010. 370 с.

3.2.16. Перелом: Війна Росії проти України у часових пластах і просторах минувшини. Діалоги з істориками. У 2-х кн. Кн/ відп. ред. В. Смолій. Київ: Ін-т історії України, 2022. Кн. 1-2.

3.2.17. Пилип Орлик і мазепинці. Джерела / упоряд. Т. Таїрова-Яковлева. Київ : ТОВ «Видавництво «Кліо», 2022. 216 с.

3.2.18. Старченко Н.П. Українські світи Речі Посполитої. Історія про історію. Київ : Laurus, 2021. 616 с.

3.2.19. Таїрова-Яковлева Т.Г. Іван Мазепа і Російська імперія. Історія зради. – К.: Тов. «Видавництво «КЛЮ», 2022. 403 с.

3.2.20. Українське століття (1921–2021): витоки, уроки, перспективи державотворення. Нариси / авторський колектив: Тетяна Водотика, Володимир Головка, Станіслав Кульчицький, Лариса Якубова. Київ: ТОВ «Видавництво «Кліо», 2022. 560 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. <http://www.history.org.ua/?libid=10280>.

3.3.2. <http://blogs.korrespondent.net/blog/users/3227937-dysydentskyi-ruk-h-v-ukraini>.

3.3.3. [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%83_\(2022\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%83_(2022)).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид початкової роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	2 семестр	2, 3 семестр
Відповіді на теоретичні питання, тощо під час аудиторної роботи на практичних заняттях (10б×4)	Модуль №1	-
	40	-
Виконання творчого завдання (15б×1)	15	-
Ведення конспекту лекцій	5	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	36 балів	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української державності та культури»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.09-01-2023
		стор. 12 з 12	
Відповіді на практичних заняттях (з урахуванням виконання завдань, отриманих під час настановної сесії)			30
Виконання контрольної роботи (домашньої)			30
Усього за модулем №1	80		-
Семестровий екзамен	20		40
Усього за дисципліною			100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної модульної та контрольної рейтингових оцінок становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Екзаменаційна рейтингова оцінка складається з балів за результатами виконання екзаменаційних завдань, затверджених кафедрою в установленому порядку.

Сума підсумкової семестрової модульної та **екзаменаційної** рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та індивідуального навчального плану студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.


4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.



**Силабус навчальної дисципліни
«Історія української державності та культури»**

Для всіх спеціальностей та освітньо-професійних програм

Рівень вищої освіти (перший (бакалаврський), другий (магістерський))	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна обов'язкового компонента ОП
Курс	1 (перший)
Семестр	1(перший)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	3 кредитів/90 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Особливості боротьби за українську державність на різних етапах історичного та політичного розвитку суспільства. У безпосередньому зв'язку з цим розглядається культурно-історичний процес українського народу з найдавніших часів до сьогодення.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	На основі конкретно історичних знань студенти мають усвідомити цінність власної національної держави. Дисципліна знайомить з досягненнями вітчизняної та зарубіжної історіографії в питаннях виникнення української держави, формах боротьби за її існування, про причини втрат та здобутки на шляху до її незалежності.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Отримання системних знань з історії боротьби за українську державність та державотворчі процеси; розуміння української культури як складової європейського історико-культурного розвитку
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	1. Набуті знання сприятимуть розширенню світогляду, формуванню громадянської позиції, державницького підходу до аналізу суспільно-політичних проблем. 2. Вміння систематизувати і аналізувати джерельний та історіографічний матеріал, робити обґрунтовані висновки. 3. Спираючись на набуті знання обстоювати власну позицію в питаннях історії української державності та культури . 4. Використовувати здобуті знання в своїй професійній діяльності.
Навчальна логістика	Зміст дисципліни: Становлення українського етносу та початки державності в українських землях. Формування державності у східних слов'ян (ІУ – 40-ві р. XIV). Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої (XIV–XVI ст.). Утворення та розвиток козацької держави в середині XVII ст. Українська державність в останній чверті XVII–XVIII ст. Національне відродження та ідеї української державності у XIX ст. Проблеми української державності в політиці Російської та Австро-Угорської імперій і українських політичних партій (кінець XIX ст. – 1917 рр.). Відновлення української державності (1917–1921 рр.). Політичні режими в українських землях (1921–1939 рр.). Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Особливості політичного та культурного розвитку УРСР (1945–1991 рр.). Україна – незалежна держава (1991 – 2014 рр.). Незалежна Україна в умовах війни (2014 р. – до сьогодення). Види занять: лекції, практичні Методи навчання: навчальна дискусія, онлайн Форми навчання: очна, заочна
Пререквізити	Вступ до фаху, документування інформації: традиції та сучасність,
Пореквізити	Філософія, документознавство, соціальні комунікації.
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	Навчальна та наукова література: Аркуша О. Г., Кондратюк К. К., Мудрий М. М., Сухий О. М. Час народів. Історія України XIX століття: навч. посібн. / За заг. ред. М. М. Мудрого. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 408 с.

	<p>Войтович Л. Княжа доба на Русі (837–1492). Т. І: Становлення імперії Русь (837–1054). Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2021. 590 с.</p> <p>Гуржій О. Україна в суспільно-політичних комбінаціях імперського уряду Росії (30–90-ті рр. XVIII ст.) / відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. Київ : Інститут історії України, 2019. 205 с.</p> <p>Захарчук О.М. Наполеон Бонапарт та українське суспільство: історичні документи в інтерпритаціях дослідників // Український історичний журнал. 2015. N 2. С. 163–183.</p> <p>Захарчук О.М. «Наполеоніда» // http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S 21 11.09.2019 р.</p> <p>Захарчук О.М. Сокольницький Міхал // Енциклопедія історії України: Додатковий том. Кн. 1: А–Я / Редкол.: В. А. Смолій (голова редкол.). К.: «Наукова думка», 2021. С. 550–551.</p> <p>Захарчук О.М. Степанківський Володимир Якович // Енциклопедія історії України: Додатковий том. Кн. 1: А–Я / Редкол.: В. А. Смолій (голова редкол.). К.: «Наукова думка», 2021. С. 562–563.</p> <p>Дорошко М. Неоголошена війна Росії проти України у XX–на початку XXI ст.: причини і наслідки. Київ : Нікка-Центр, 2018. 192 с.</p> <p>Історія цивілізації України / Н.С. Абашина та ін.; упоряд. М.Ю. Відейко. Харків: Фоліо, 2021. Т. 1 Від киммерійців до Русі (X ст. до н.е.–IX ст.). 586 с.</p> <p>Історія української державності та культури: практикум / уклад. Л.В. Божук, В.М. Гребенніков, О.М. Захарчук, О.Г. Ількова, Ж.В. Паскал, Л.П. Халецька, О.А. Юрченко. 0 К.: НАУ, 2021. 80 с.</p> <p>Перелом: Війна Росії проти України у часових пластах і просторах минувшини. Діалоги з істориками. У 2-х кн. / відп. ред. В. Смолій. Київ: Ін-т історії України, 2022. Кн. 1-2.</p> <p>Україна й українці в постімперську добу (1917–1939 рр.). Київ : Академперіодика, 2021. 620 с.</p> <p>Шандра В., Аркуша О. Україна в XIX столітті: доба модернізації / Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. Київ: Академперіодика, 2022. 706</p> <p>Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-ге вид., перероб. та розшир. Київ : Критика, 2005. 584 с.</p>
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, проєктор.
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Екзамен та завдання, які потребують розгорнутої відповіді.
Кафедра	Історії та документознавства
Факультет	Лінгвістики та соціальних комунікацій
Викладач(і)	 <p>ЗАХАРЧУК ОЛЕГ МИКОЛАЙОВИЧ Посада: доцент Науковий ступінь: к.і.н. Вчене звання: доцент Профайл викладача: Тел.: 406-73-00 E-mail: oleh.zakharchuk@npp.nau.edu.ua Робоче місце: 8.608</p>
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс
Лінк на дисципліну	-